

PRESEK

List za mlade matematike, fizike, astronome in računalnikarje

ISSN 0351-6652

Letnik 23 (1995/1996)

Številka 4

Strani 228-230

Martin Klanjšek:

FIZIKALNA OLIMPIADA Z NETEKMOVALNE PLATI

Ključne besede: novice, fizika, tekmovanja, mednarodne olimpiade, Canberra.

Elektronska verzija: <http://www.presek.si/23/1266-Klanjšek.pdf>

© 1996 Društvo matematikov, fizikov in astronomov Slovenije

© 2010 DMFA - založništvo

Vse pravice pridržane. Razmnoževanje ali reproduciranje celote ali posameznih delov brez poprejšnjega dovoljenja založnika ni dovoljeno.

FIZIKALNA OLIMPIADA Z NETEKMOVALNE PLATI

Matura se je vendarle končala. Misel na “prihajajoči fizikalni” oddih se je zato s tako lahkoto vselila v naše glave. Avstralija... za nas le sanjska dežela! A postopoma so sanje postajale realnost, ko smo se prvega v juliju podali na prvi polet. Mimogrede - vseh skupaj je bilo kar sedem in postali smo pravi “stari letalski mački”.

Začelo se je torej z dvema dnevnoma poletov. Za to kaže iskati razloge v razmeroma dolgih postankih na letališčih. Zapolnili smo jih s pomočjo taroka ali pa, vsaj v Jakarti, z “učenjem indonezijsčine”. Na to so nas napeljali napisi na trgovinah in na vratih, ki vodijo v “prostore olajšanja”, po indonezijsko imenovane *kamar kecil*. Po dveh pretežno prebedenih

nočeh smo se tako znašli v Sydneyu. Dan se je tam komaj začel, a svoje oči smo le stežka držali odprte. Pa bi bil pravi greh imeti zaprte oči, ko pa imaš edinstveno priložnost ogledovati si Sydney.

Naslednji dan smo se povzpeli tudi na 325 m visok *Sydney Tower* in dodobra posebej prečesali tisti del Sydneya v bližini našega hotela *Koala* na *Oxford Streetu*.

Dan za tem nas je že čakal polet v Canberro, prizorišče 26. fizikalne olimpiade. Tam je bila zima že bolj podobna evropskim kontinentalnim. Temperature so se gibale okrog temperature, pri kateri voda prehaja iz trdnega v kapljevinoastno agregatno stanje. A samemu pojavu nismo bili priča, saj v Canberri ni bilo snega.

Po naselitvi v študentskem naselju so skrb za nas prevzeli organizatorji. Še istega dne zvečer smo poslušali predavanje prof. Malcolma Longaira o merjenju osnovnih fizikalnih konstant. Biološko uro smo do tedaj nekako le uspeli premakniti za osem ur. O njeni natančnosti bi bilo seveda še mogoče razpravljati, nikakor pa ji ne pritakniti imena "švicarska ura". Olimpiada se je formalno začela šele naslednji dan, in sicer z mimohodom zastav in prižiganjem olimpijskega ognja. V tem primeru se je imenoval *Flame of Science*, pač stroki primerno.

Malokatera dejavnost ima, kar se tiče neenostavnosti, tako zelo podobni dve plati - fizikalno in praktično - kot ravno metanje bumerangov. Drugo plat smo na lastni koži okušali kar precej časa, potem ko smo si ogledali spretnosti avstralskega prvaka v metanju tega ZNLP (znanega nedojemljivega letečega predmeta). Prvi plati pa se kaže izogibati kar najdlje časa...

Naslednji dan je bilo zaželeno, da pokažemo prav to plat naših sposobnosti, čez dva dni pa mešanico obeh. Tako smo vsega skupaj deset ur brskali po naših glavah in jih poskušali prepričati, da bi dojele nihanje boje, potovanje zvoka po morju in rdeči pomik. Pomoč rok pa naj bi jim zagotovila, da bi nekako ugotovile lastnosti laserske svetlobe in padanja valjev v viskozni kapljevini.

Po vsem tem pa so se naše zimske(?) počitnice, pač brez snega, vsemu navkljub le začele. Ob ogledovanju znamenitosti nam je Canberra počasi začela postajati vsaj nekoliko domača - še posebej pa, ko smo gostovali v slovenskem klubu, kamor nas je povabilo osebje naše ambasade v Avstraliji. Seveda smo se srečali tudi s kengurujem. Kako prijazen zna biti ta vrečar v človeški družbi, smo se prepričali na neki kmetiji, ki se ukvarja s turizmom. Nekoliko manj družabne predstavnike vrečarjev je bilo mogoče opaziti v naravnem rezervatu *Tidbinbilla*.

Kot se za fizikalno olimpiado spodobi, smo si tudi ogledali C.D.S.C.C. (*Canberra Deep Space Communication Complex*). To je ena od treh postaj NASA, ostali dve sta v Španiji in v ZDA. Kompleks se nahaja v dolini *Tidbinbilla Valley*, kar je idealna postavitev. Okoliške vzpetine namreč preprečujejo interferenco z radijskimi valovi, ki prihajajo od drugih izvorov.

Tako nikakor ni mogoče trditi, da so nam dnevi do zaključne slovesnosti počasi minili. Prav nasprotno, marsikatero urico zaslužnega spanca, smo žrtvovali v drugačne namene, ki so bili povsem zabavljive narave. Prav zadnjo noč, tik za slavnostnim banketom, pa smo kratkomalo prezrli... S tem je bila časovna zmeda še popolnejša. Tako je lahko razumeti, zakaj smo ob vrnitvi domov izgledali nekako tako, kot bi najmanj mesec dni preživel ob prisilnem delu na Antarktiki...

Martin Klanjšek
